

שמות הצמחים שבעלונים אלו הם לקט משמות צמחי ארץ-ישראל - חלק א [השרכים - משפחת הסוכניים]. את השמות הסדירה וקבעה הוועדה לשמות צמחי ארץ-ישראל שפוננה באקדמיה ללשון. הרשימה אושרה במליאת האקדמיה.

עולם הצמחים מחולק למשפחות. כל משפחה מחולקת לסוגים (סוג - genus), וכל סוג מחולק למינים (מין - species). שם המין הוא צירוף של שתי מילים: המילה הראשונה היא שם הסוג, והמילה השנייה היא שם הלוואי. לדוגמה: שם המין יצְהָרוֹן מְכָסִיף: יצְהָרוֹן - שם הסוג, מְכָסִיף - שם הלוואי.

אַרְן הַצֵּנוֹבֵר

■ השם המדעי: Pinus pinea

עץ מחט גבוה וירוק-עד הנפוץ באגן הים התיכון כצמח בר. הוא אינו גִדֵּל בר בישראל, ואולם נוטעים אותו בארץ כעץ יער וכצמח נוי. זרעיו השחורים המוחזקים באצטרובליו הם זרעי מאכל, והם נמכרים בשמות הידועים פִּינְיוֹנס (מקור השם: ספרדית-יהודית ["ספאניולית"]) או צֵנוֹבָרִים.

השמות הקודמים: אַרְן הַסְּלֵעַ, אַרְן הַגְּלֵעִין. השם אַרְן הַצֵּנוֹבֵר נקבע על שום זרעיו. המילה צֵנוֹבֵר מקורה בערבית (صَنْوِير = אורן). ואולי היא משתקפת בשם המקום צַנְבְּרַאי שבא בתלמוד הירושלמי.

בוֹקִיצָה שְׁעִירָה

■ השם המדעי: Ulmus minor

עץ נשיר סבוך ענפים הגִדֵּל בר בארצות הים התיכון עד פרס. בישראל הוא נדיר וגִדֵּל ברמות מנשה ובגליל. נוטעים אותו כעץ שדרות. את בוא העלים מקדימים הפרחים, והעץ עוטה פריחה בהירה בסוף עונת החורף. אחר כך מבשילים פרות מכונפים.

השם הקודם: אוֹלְמוֹס שְׁעִיר. שם הסוג אוֹלְמוֹס, שהוא תעתיק השם המדעי, הוחלף בשם בוקיצה המובא במילונים ובספרות החל מראשית המאה העשרים. ככל הנראה מקורו בפרסית, והוא אף משמש בערבית מדוברת.

יִצְהָרוֹן מְכָסִיף

■ השם המדעי: Elaeagnus angustifolia

עץ או שיח גבוה הדומה לזית בנופו, בגון עליו ובצורתם (ואולם אין הוא שייך למשפחת הזיתיים). הִיִצְהָרוֹן הַמְּכָסִיף הוא עץ נוי תרבותי שמגדלים בארץ ובאירופה. ספק אם הוא גִדֵּל בארץ כצמח בר.

השם הקודם: יִצְהָרוֹן הַשְּׁמֵן. שם הסוג הוחלף משום שברור כי מין זה אינו 'עץ שמן' שבא במקרא, במשנה ובתלמוד. השם יִצְהָרוֹן [יצְהָר פירושו שמן] משמר את משמעות השם המדעי הקשורה בשמן. בעקבות שינוי שם הסוג נקבע שם משפחה חדש: מִשְׁפַּחַת הַיִצְהָרוֹנִים (במקום משפחת יִצְהָרוֹן).

אַשְׁמֵר קוֹצָנִי

■ השם המדעי: Paliurus spina-christi

שיח גדול או עץ נמוך ורב-ענפים, סבוך וקוצני, הנפוץ במזרח אגן הים התיכון ובסביבתו. בארץ הוא נדיר מאוד וגִדֵּל בגליל המזרחי ובעמק החולה. נפו ועליו דומים לעץ השִׁזְף, אך לפריו צורה שונה.

השם הקודם: שְׁמִיר קוֹצָנִי. שם הסוג שונה (למילה הדומה בצלילה לשְׁמִיר), משום ששְׁמִיר משמש שם עממי לעשב התבלין, שְׁבֵת רִיחָנִי (Anethum graveolens באנגלית: dill), ומשום שהצירוף 'שמיר ושית' בישעיה (ה, ו ועוד) מכון כנראה לשם כללי לעשב שוטה, ובוודאי לא לעץ האֶשְׁמֵר, כפי שסברו בעבר אחדים מחוקרי המקרא.

אשמר קוצני

יצהרון מכסיף

בוקיצה שעירה

ארון הצנובר